

predsednik; Luka Jelenc, podpredsednik; Jak. Furlan, tajnik; Jak. Dimnik, blagajnik. Odborniki: Ivan Bernot, Fran Črnagoj, Josip Gregorin, Viktor Jaklič in Janko Likar.

Odbor je imel v preteklem letu šest sej, v katerih je reševal tekoče društvene zadeve.

Na lanskem občnem zboru sta bila sprejeta dva predloga. Prvi zaradi nastavljanja posvetnih učiteljev na novomeški deški šoli in drugi zaradi prošnje, da bi učiteljstvo plačevalo v deželni bolnici za tretji razred, a bi bilo oskrbovano v drugem razredu. Oba predloga je odbor pretresaval. Prošnji sta sestavljeni in čakata le delovanja deželnega zbora. Kadar bo deželni zbor sklican, se bosta takoj vložili.

Za podatke za drugo prošnjo najiskreneje zahvaljujem predlagatelja, tovariša Ivana Cerarja.

Delegatom k „Zavezinemu“ zborovanju so bili izvoljeni tovariši: Bernot Ivan, Furlan Jakob, Likar Janko in Režek Juraj.

Namesto venca tovarišu Travnu je društvo dalo 20 K za konvikt.

V neki odborovi seji se je tudi govorilo o tem, kakšno naj bo stališče našega društva nasproti gđc. tovarišicam, ker one nastopajo popolnoma le zase in ne z nami. Omenilo se je, da so one delovale popolnoma na svojo roko takrat, ko smo prosili za enako izboljšanje našega in njih gmotnega stanja. Ker tako ne more nadalje ostati, naj bi se to končno uredilo pri našem občnem zboru.

Na Vseh svetnikov dan, t. j. 1. listopada t. l., je naše društvo v družbi s Travnovimi dediči postavilo rajnkemu tovarišu Josipu Travnu nagrobni spomenik na ljubljanskem pokopališču pri sv. Krištofu. Tovariši pevci, največ iz kranjskega okraja, so izborno zapeli pod vodstvom tovariša Pavla Gorjupa žalostinki „Usliši nas, Gospod!“ in „Nad zvezdami“, tovariš Engelbert Gangl pa je v izbranih in vzvišenih besedah jako lepo in ginljivo očrtal življenje in delovanje pokojnikovo. Po oporoki blagega dobrotnika prejme naše društvo okoli 5000 K iz njegove zapuščine. Slava spominu prvega in doslej edinega mecena slovenskega učiteljstva!

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj je vložilo prošnjo, da naj naše „Deželno učiteljsko društvo“ napravi prošnjo na c. kr. naučno ministrstvo, da naj se posebna ura izjemoma privoli za Kranjsko dotlej, dokler se učiteljske plače stalno ne uredi. Odbor tej prošnji ni mogel ugoditi, ker je bil prepričan, da bi z njo stvari le škodoval.

Srčna želja se je izpolnila slovenskemu učiteljstvu s pridobitvijo učiteljske tiskarne, ki tako izvrstno deluje. Da bo pa še bolj napredovala, je naša sveta dolžnost, da vse tiskarske potrebsčine naročamo pri nji. Tako koristimo tiskarni, sebi in ugledu učiteljstva.

V vsaki seji se je razpravljalo tudi o našem gmotnem stanju; zakaj resolucij, ki so bile sprejete na lanskem občnem zboru, ne smemo in ne moremo pozabiti. Dokler se ne ugodí naši prošnji, ne odnehamo, in zato vprašanje o naših plačah ostane kot stalna točka na našem vzporodu. Odbor je poveril dva tovariša z nalogo, da sestavita proračun na stroške za učiteljstvo, ako bi bile njegove plače enake uradniškim zadnjih treh razredov.

Ker bo pa danes to točko še natančneje obravnaval tovariš Gärtner, nočem več o nji govoriti.

V nadeji, da bom mogel poročati pri prihodnjem občnem zboru kaj bolj veselega o našem gmotnem stanju, končujem svoje poročilo ter prosim, da ga blagovoli slavni zbor vzeti na znanje.

Blagajnikovo poročilo.

Iz poročila blagajnika Dimnika posnamemo, da je imelo društvo 221 K 99 h dohodkov in 190 K 22 h stroškov, torej 31 K 67 h preostanka. Okrajna učiteljska društva plačujejo letnino jako neredno, zato bo Jos. Travnova zapuščina (5000 K) društvu prav dobro došla.

Ker so pregledniki našli vse knjige in račune v redu, se je poročilo odobrilo in dal odboru absolutorij.

Učiteljske plače na Kranjskem.

O tem vprašanju je poročal tovariš Gärtner. Poročilo prijavljamo na uvodnem mestu.

Kocem poročila je predlagal tovariš Črnagoj, naj se takoj po opravljenem drugem izpitu uvrsti vsak učitelj in vsaka učiteljica v status ali pa se naj extra statum definitivno namesti. Razvila se je živa debata, ki so vanjo posegli tovariši Bregar, Šega, Pretnar, Gregorin, Zajec, Črnagoj in Gärtner. Potem je bil Črnagojev predlog sprejet, takisto Zajčev, ki zahteva posredovanje odbora, da se vsaka služba razpiše in da jih ne oddajajo okrajni glavarji kar pod roko.

Volitev odbora.

Na predlog tovariša Pretnarja so bili z vzklikom voljeni v odbor dosedanji funkcionarji, in sicer:

Režek Juraj, predsednik; Jelenc Luka, podpredsednik; Furlan Jakob, tajnik; Dimnik Jakob, blagajnik; Odborniki: Bernot Ivan, Črnagoj Franc, Gregorin Jožef, Jaklič Viktor in Likar Janko.

S tem je bil dnevni red končan, in predsednik je zaključil zborovanje. (Konec.)

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Ljubljansko učiteljsko društvo priredi v sredo, dne 16. januarja, ob osmih zvečer, v restavraciji Seidlovega hotela „Južni kolodvor“ v Kolodvorskih ulicah mesečno zborovanje (večer), ki bo pri njem predaval znani prijatelj ljudskega učiteljstva g. šolski svetnik prof. dr. Janko Bezjak o „Kernovi teoriji“. K obilni vdeležbi vabi vse člane in njih prijatelje odbor.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj ima v nedeljo, dne 13. jan. t. l. svoj občni zbor po običajnem vsakoletnem vzporodu, in sicer ob 11. uri predpoldne v okol. deški šoli v Celju, Nove ulice 9.

K prav obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Ormoško učiteljsko društvo je imelo 3. januarja t. l. v Ormožu svoje glavno zborovanje, ki se ga je udeležilo le 17 članov. Te slabe udeležbe je bilo največ krivo skrajno slabo vreme, akoravno bi se nekateri pri večji stanovski zavednosti — kakor je predsednik g. Josip Rajšp v svojem pozdravu omenil — že lahko večkrat v našem krogu pokazali. Svojo odsotnost sta opravičila gospod in gosa Šijanec. Na novo je k društvu pristopila gospodična Ema Cajnko, učiteljica ženskih ročnih del pri Bolfenku. — Iz letnega poročila je posneti, da je imelo društvo 34 rednih članov, 4 izvanredne člane in 5 častnih, skupaj 43 članov, in sicer iz posameznih šol: iz Velike Nedelje vseh 6 učnih oseb, iz Središča 5 (2 učni osebi sta izven društva), iz Ormož-okolice vseh 5, od Miklavža vseh 5, iz Tomaža vseh 5, iz Huma vse 3 učne osebe, iz Bolfenka vse 3, iz Svetinj 2 učni osebi (1 učna oseba je izven društva), iz Runča 2 (1 učna oseba je izven društva), iz Lenarta 1 učna osebo (1 učna oseba je izven društva). Zborovanja so bila 3, odborovi seji 2. Vseh

zborovanj so se udeležili: gospodični Gabršček in Lazar, gospa Rosina, gospodje Karbaš, Košar Rob., Pintarič, Porekar, Preindl, Rajšp, Rosina in Dom. Serajnik, niti enega zborovanja se 10 članov ni udeležilo. Pri zborovanjih so bila sledeča podavanja, oz. poročila: 1. Razdeljen in nerazdeljen pouk v ljudski šoli, podaval g. Vauda. 2. Učiteljevo delovanje izven šole; podaval g. Rajšp. 3. Kernova teorija in njen pomen za stavkovo analizo; predaval g. dr. Bezjak. 4. Nekaj novih misli o pevskem pouku v ljudski šoli; podajal g. Dom. Serajnik. 5. Poročilo o prvi odborovi seji novega „Lehrerbunda“; g. Slanc. Pri glavni skupščini „Zaveze“ v Šoštanjju sta naše društvo zastopala izvoljena delegata gospoda Kosi in Rajšp, pri „Lehrerbundovem“ zborovanju pa g. Slanc. V letu 1906. je bilo vseh dohodkov 128.77 K, izdatkov 99.89 K, prebitka torej 28.88 K; na neporavnani udnini dolguje 13 članov 33 K.

Med važnejšimi predlogi so bili sprejeti sledeči:

1. Od dne do dne rastoča draginja tira učiteljstvo v vedno hujše gnotne razmere. Učiteljsko društvo naj pozove „Lehrerbund“, da se ta obrne v imenu vsega štajerskega učiteljstva s peticijo na deželni zbor, da dobimo draginjske doklade, začeni s tekočim letom, dokler se učiteljske plače ne uravnajo, kakor jih imajo državni uradniki 9.—11. činovnega razreda. Predlagal g. Ivan Košar.

2. „Lehrerbund“ in „Verband der Arbeitslehrerinnen Steiermarks“ se pozivljeta, da sprejmeta med svoje zahteve tudi to, da dobe tudi oženjene učiteljice ženskih ročnih del pokojnino, kakor jo dobe oženjene literarične učiteljice. Predlagal Rosina.

3. Vsak član, ki izostane od društvenega zborovanja iz kateregakoli vzroka, plača od prebitka, ki mu je ostal zaradi tega, ker se ni vdeležil zborovanja, 50 vin v društveno blagajnico. Predlog gospodov Rajšp in Slanc.

4. Ker dosedauja udnina 2 K ne zadostuje za različne društvene izdatke ter prispevke za „Jugoslovansko Zvezo“, za „Štajersko Zvezo“ in za „Lehrerbund“, se poviša udnina na 4 K. Predlagal g. Rob. Košar.

5. Prihodnje zborovanje je 3. marca 1907 v Ormožu, pol ure pred zborovanjem se vrši odborova seja. Predlagal g. Porekar.

Za tekoče leto je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik in blagajnik g. Josip Rajšp, podpredsednik g. Anton Porekar, tajnik Adolf Rosina, odbornikom gospoda Jakob Preindl in Ivan Košar ter gospa Trstenjak.

Književnost in umetnost.

Popotnik. Letnik XXVII. Štev. 12. — Tovariš Avguštin Požegar končuje na uvodnem mestu svojo lepo razpravo „Laž in resnica“. — Dr. J. Bezjak prijavlja konec temeljitega članka „O estetiškem deklamovanju v ljudski šoli“. — Tovariša Fr. Kocbek in M. J. Nerat sklepata svoje poročilo „S I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Norimberku l. 1904.“ — Ivan Ivanovič govori o „Šolstvu v tujini“, in sicer o berlinskem šolstvu. — V „književnem poročilu“ piše Fr. Fink o Schmeilovi knjigi „Naturgeschichte“. — Ivan Šega nadaljuje s svojimi „Pedagoškimi utrinki“ (odstavek 116. in 117.) — „Razgled“ je v vseh svojih oddelkih bogato založen. — Tako je končan XXVII. letnik našega „Popotnika“. Tudi ta letnik je v celoti čast sotrudnikom in uredniku, zato jim bodi hvala in priznanje!

Politiški pregled.

* **Socialni demokrati** so preteklo nedeljo sklenili, da se samostojno udeležijo v Ljubljani volitve v državni zbor in v kasneje tudi volitev v občinski svet in v deželni zbor. Po deželi tudi nominirajo svoje kandidate.

* **Nova stranka „mladih“ na Kranjskem.** V nedeljo 30. grudna so se zbrali v hotelu „Ilirija“ v Ljubljani najožji somišljeniki „Našega lista“, da odločijo o vprašanju, „ali kaže neodvisnim, naprednim elementom, da se organizirajo kot samostojna stranka k političnemu delu in kot taka posežejo v naše

politiško življenje, ali je počakati za vstop v aktivno politiko ugodnejšega položaja“. K sestanku so prišli poleg ljubljanskih zaupnikov zaupniki z Gorenjskega, Notranjskega in Dolenjskega. Po debati so sklenili, da je organizirati samostojno stranko. Izvolili so pripravljalni odbor, ki je dobil nalog, da sestavi program ter izdela organizacijski načrt ter oboje predloži čimprej, najkasneje do konca februarja večjemu shodu zaupnikov. Pripravljalni odbor mora na shodu zaupnikov tudi poročati o vprašanju glede strankinega glasila (naj se li razširi „Naš list“ v dnevnik ali ne) ter o strankini finančni organizaciji. Pripravljalnemu odboru načeluje g. inženjer Žužek.

* **Češka.** Staročehi so se tudi izrekli za koncentracijo čeških strank. — Mladočehi snujejo agrarno organizacijo. Od naprednih poljedelcev pričakujejo, da se pridružijo tej organizaciji, ki bi nastopila proti češkim agrarcem.

* **Šolski štrajk na Poznanjskem.** Velik poljski shod v Poznanju je sklenil zaprositi papeža za posredovanje v šolskem štrajku. — V Berentu so razkačeni Poljaki vrgli bombo v stanovanje nemškega učitelja. Bomba je poškodovala le stanovanje, a ranila ni nikogar. — Nemška vlada namerava izdati nov zakon, ki naj oropa Poljake posestev.

* **Pravoslavno duhovništvo** je obelodanilo v „Zastavi“ poziv, naj se ugodi njegovi prošnji, ki jo je odposlalo cerkvenemu sinodu in saboru, in kjer prosi, naj se duhovnikom vdovcem dovoli stopiti tudi drugič v zakon. V apelu dokazujejo slabe strani vdovskega stanu za moralo in družabno življenje.

* **Ogrska.** Ogrska vlada dela z vsemi silami za popolno ločitev od Avstrije. Sklenila je pogodbo s severnonemškim Lloydom in s paroplovnim društvom Hamburg-Amerika, kateri dve društvi snujeta s pomočjo ogrske vlade posebno ogrsko paroplovno društvo, ki ustvari novo progo iz Reke v Severno Ameriko in drugo iz Reke v Levante. Avstrijski Lloyd ne sme več voziti na Reko, ogrska vlada je s to novo pogodbo poskrbela za to, da se je glede levantinskih in ameriških zvez rešila avstrijskih paroplovnih družb. — Da se hoče gospodarsko popolnoma osamosvojiti, je pokazala ogrska vlada tudi s tem, da je na vprašanje avstrijske vlade, kdaj naj bi se obnovile trgovske pogodbe z balkanskimi državami, odgovorila, da stoje ta vprašanja v tesni zvezi s poravnavo med Avstrijo in Ogrsko, z vprašanjem o samostojnem ogrskem carinskem tarifu in z vprašanjem o samostalnem sklepanju trgovinskih pogodb med Ogrsko in drugimi državami. Ker pa avstrijska vlada nikakor ne priznava tega stališča, bo še dolgo trajalo, preden pride do trgovinskih pogodb z balkanskimi državami. Gotovo je, da si pripravlja Ogrska pot do gospodarskega in političnega vodstva balkanskih držav.

Vestnik.

„Učiteljski Tovariš“ je najstarejši slovenski list. Učiteljstvo, ki ga je zdrževalo šestinštirideset let, naj svoje neodvisno glasilo tudi v sedeminštiridesetem letu podpira duševno in materialno!

Inserati v „Učiteljskem Tovarišu“: Razne tvrdke so začele v našem listu objavljati svoje oglase. Zavedno učiteljstvo opozarjamo na te inserate in ga prosimo, da se pri vseh svojih naročilih ozira samo na tvrdke, ki inserirajo v našem listu. Pri naročilih naj se sklicuje vsak na oglase našega lista. Podpirajmo samo tiste, ki podpirajo nas!

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: Neimenovan iz Metlike kot izgubljeno stavo 20 K; zbrano omizje v Višnjigori ob otvoritvi novega šolskega poslopja zložilo 18 K 40 h; Konjiško učiteljsko društvo na račun pokroviteljine za leto 1906. (2. rok) 12 K. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tov. Ivan Kele, nadučitelj pri Novi Štifi (3 K); tov. Luznar Fran, nadučitelj na Primskovem (4 K); tov. Alojzij Račič, nadučitelj, tov. Marija Račič, učiteljica in tov. Marija Vider, učiteljica, vsi v Boštanjju; tov. Albin Štrekelj, učitelj v Škočjanu pri Divači, 4 K za l. 1905. in 1906. Živili! Poštne položnice (čeke) za pobiranje, oziroma pošiljanje letnine za učiteljski konvikt za l. 1907. bodo prejela